

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING 2024 VAN DE GEMEENTE WESTLAND

---

1. Inleiding

De gemeenteraad verstrekt de opdracht voor de accountantscontrole, zoals bedoeld in artikel 213 Gemeentewet, aan de accountant. Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole wordt het controleprotocol vastgesteld. Dit controleprotocol 2024 en normen- en toetsingskader 2024 en gelijktijdig ook het voorlopig normen- en toetsingskader 2025 is opgesteld op basis van de meest actuele wet- en regelgeving. Object van de controle is het financieel beheer door of namens het college van de gemeente Westland. Deze wordt gepresenteerd in de jaarrekening. Het voorliggende controleprotocol is van toepassing op de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Westland. Het college geeft in de jaarrekening een rechtmatigheidsverklaring over het financieel beheer. De accountant ziet toe op de getrouwheid van de jaarstukken inclusief de rechtmatigheidsverklaring van het college. Daarnaast geeft de accountant specifiek een verklaring over de rechtmatigheid en getrouwheid van de SISA regelingen.

De gemeenteraad regelt via dit controleprotocol een aantal zaken ter ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole.

2. Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties voor de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Westland.

3. Algemene uitgangspunten voor de controle

Zoals in artikel 213 Gemeentewet is voorgeschreven richt de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant, zich op het afgeven van een oordeel over:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet en
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Bij de controle zijn de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet, het Besluit Accountants Controle Decentrale Overheden, alsmede de uitgangspunten en standpunten van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (commissie BBV) en de aanwijzingen en beroepsvoorschriften van het NBA, bepalend voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen – zoals vastgelegd in het normenkader 2024".

4. Te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening, balansmutaties en financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde tolerantie. Voor de SISA regelingen doet de accountant een uitspraak over de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties.

De goedkeuringstolerantie is gebaseerd op de som van de lasten en de toevoegingen aan de reserves. De tolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. De tolerantie is de basis voor de strekking van de af te geven controleverklaring.

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie onderkend. Deze kan als volgt worden gedefinieerd:

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

In onderstaand schema zijn de toleranties opgenomen.

<i>Goedkeuringstolerantie</i>	<i>Goedkeurend</i>	<i>Beperking</i>	<i>Oordeelonthouding</i>	<i>Afkeurend</i>
<i>Fouten in de jaarrekening (% lasten + toevoeging reserves)</i>	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
<i>Onzekerheden in de controle (% lasten + toevoeging reserves)</i>	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Voor de rapporteringstolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid in baten en lasten $\geq \text{€ } 50.000$ rapporteert en elke fout of onzekerheid $\geq \text{€ } 100.000$ bij investeringen. Daarnaast rapporteert de accountant in alle gevallen als naar het oordeel van de accountant sprake is van belangrijke kwalitatieve fouten of onzekerheden, waarbij de beheersingsmaatregelen in het betreffende proces worden betrokken.

5. Rechtmatigheid en getrouwheid

De getrouwheid omvat de vraag of de jaarrekening een waarheidsgetrouw beeld geeft: zijn alle transacties zoals ze hebben plaatsgevonden juist en volledig in de jaarrekening verwerkt? Het aspect rechtmatigheid ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving. Rechtmatigheid kent negen criteria:

- het calculatiecriterium
- het valueringscriterium
- het adresseringscriterium
- het volledigheidscriterium
- het aanvaardbaarheidscriterium
- het leveringscriterium
- het begrotingscriterium
- het voorwaarden criterium
- het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)-criterium

Het college legt in de jaarrekening verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De accountant controleert of deze een getrouw beeld geven en geeft hierover een oordeel. Voor de specifieke uitkeringen controleert de accountant zelf deze rechtmatigheidscriteria en vormt zich hierover een oordeel.

De laatste drie rechtmatigheidscriteria (begrotings-, voorwaarden- en M&O criterium) worden niet

afgedekt door het getrouwheidsonderzoek van de accountant en komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Het college volgt hierbij de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV. De accountant toetst of deze verklaring een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid.

Bij het toetsen van de rechtmatigheidsverklaring van het college is in onderstaande tabel opgenomen in welke situatie er sprake is van een onrechtmatige, maar acceptabele situatie en wanneer daar geen sprake van is en een onrechtmatigheid moet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

	Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig en niet acceptabel	Onrechtmatig, maar acceptabel
1	Overschrijdingen en onderschrijdingen van lasten en baten inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend	X	
2	Overschrijdingen en onderbestedingen van lasten en baten die passen binnen het bestaande beleid en:	X	
	- In het laatste P&C document verwerkt had kunnen worden		
	- Niet in het laatste P&C document verwerkt had kunnen worden		X
3	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies, uitkeringen of kostendekkende omzet		X
4	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerd) overschrijding.		X
5	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluiten genomen.	X	
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing).	X	
	- Geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar		
	- Geconstateerd na verantwoordingsjaar		X
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijving- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.	X	
	- Jaar van investeren		
	- Afschrijving- en financieringslasten in latere jaren		X
8	Overschrijdingen en onderschrijdingen inzake de grondexploitatie die leiden tot aanpassing van de bij de laatst vastgestelde exploitatieopzet behorende totale uitgaven of inkomsten die:	X	
	- In het laatste P&C document verwerkt had kunnen worden		
	- Niet in het laatste P&C document verwerkt had kunnen worden		X
9	Mutaties in de algemene reserve, uitsluitend voor zover deze betrekking hebben op grondexploitaties en die:	X	
	- Niet voorzienbaar waren bij de meest recente aanpassingen van het Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkeling (MPG), T(tussentijds) MPG het laatste P&C document		
	- Voorzienbaar waren bij de meest recente aanpassingen van het Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkeling (MPG), T(tussentijds) MPG het laatste P&C document		X

Voor afwijking van wet- en regelgeving en de consequenties voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt onderstaande tabel.

Afwijkingen van wet- en regelgeving	Opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording	Niet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording
Bepalingen in wet- en regelgeving worden niet nageleefd (voorwaarden criterium), maar dit kan geen directe financiële consequenties hebben die in de jaarrekening tot uitdrukking moeten komen.		X
Bepalingen in wet- en regelgeving worden niet nageleefd (voorwaarden criterium), en hieruit kunnen directe financiële consequenties voortvloeien die in de jaarrekening tot uitdrukking moeten komen.	X	
Er zijn geen effectieve M&O maatregelen en mede als gevolg daarvan zijn rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd die geen consequenties hebben voor getrouwe beeld aspecten van jaarrekeningposten.	X	
Er zijn geen effectieve M&O-maatregelen, maar ondanks dat zijn er geen fouten en/of onduidelijkheden geconstateerd.		X

Bij het voorwaarden criterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen de

gemeente voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. Ten aanzien van de gemeentelijke verordeningen worden uitsluitend financiële consequenties verbonden aan die bepalingen, die recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen betreffen. Het geheel aan wet- en regelgeving dat betrokken wordt in de controle is vastgelegd in het normenkader, behorend bij dit controleprotocol.

6. Rapportering door de accountant en college

Rapportage	Wie	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Managementletter of verslag van bevindingen interim controle	Accountant	Na afronding van de interim-controle	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), beheersing specifieke subsidiestromen evenals overige van belang zijnde onderwerpen.	College
Verslag van bevindingen controle jaarrekening	Accountant	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Wettelijk: de vraag of inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe verantwoording mogelijk maken. Daarnaast resterende fouten en onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken controletoeranties.	Raad
Accountantsverklaring	Accountant	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, wordt de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. De controleverklaring ziet toe op de getrouwheid van de jaarstukken inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De controleverklaring is bestemd voor de raad, zodat de raad de door college van B&W opgestelde jaarrekening kan vaststellen.	Raad
Rechtmatigheidsverantwoording	College van Burgemeester en wethouders	Na afronding van de jaarrekening. De verantwoording maakt onderdeel uit van de jaarstukken.	Gedurende het jaar worden de controlebevindingen, gespecificeerd naar proces, aard van de fout of onduidelijkheid en bedrag. Daarnaast worden er aanbevelingen gedaan naar aanleiding van de rechtmatigheidscontroles om de toekomstige fout(en) of onduidelijkheden te voorkomen. De focus ligt op begrotings-, voorwaarden- en M&O criterium.	Raad

Bijlage:

1. Normen- en toetsingskader wet- en regelgeving